

Nr 318

Av herr Jönsson i Ingemarsgården m. fl., om statsbidrag till frivilliga organisationers arbete för trafiknykterhet.

(Lika lydande med motion nr 328 i Första kammaren)

Den propaganda mot alkohol i trafiken som förts främst av frivilliga organisationer har givit positiva resultat och måste karakteriseras som en gärning i samhällsnyttans tjänst. Förutom den direkta verkan propagandan haft för att höja trafiksäkerheten, har folknykterheten påverkats i påtagligt positiv riktning. Varje trafikant är numera väl medveten om att trafiksäkerhet och alkoholförtäring icke är förenliga, och ett mycket stort antal motorförare har övergått till helnykter livsföring.

Den trafiknykterhetspropaganda, som förts av ideella organisationer, har kunnat bli stark och effektiv tack vare den goda tillgången på frivilliga krafter i arbetet. De ekonomiska resurserna har varit mycket begränsade men trots detta givit en utdelning, som icke tillnärmelsevis skulle kunnat nås om samma belopp i stället använts av en propagandaorganisation utan tillgång till ideell arbetskraft.

De frivilliga och ideella organisationernas insatser i trafiknykterhetsarbetet bör även ses som en social och framför allt ungdomsfostrande verksamhet. Tack vare motorintresset kan ungdomar på ett naturligt sätt engageras i ideellt trafiksäkerhetsarbete och en helnykter livsföring grundläggas. Det är därför viktigt att bredda den bas varifrån de ideella organisationerna arbetar och vidta åtgärder, som aktiviserar allt fler människor i det frivilliga och på ideell grund baserade samhällsarbetet.

Även om goda resultat redan vunnits i trafiknykterhetsarbetet, återstår ännu stora arbetsuppgifter. Enligt statistiken från statens rättskemiska anstalt inrapporteras numera per år ca 14 000 motortrafikanter, som mer eller mindre medvetet utsätter sig själva och medtrafikanter för risker till liv och lem genom alkoholförtäring i samband med framförande av motorfordon. Eftersom antalet motorfordon ökar starkt och kontinuerligt, är behovet av upplysning och trafiknykterhetspropaganda stort och angeläget. Alkoholforskare tillkännager ständigt nya rön, som bekräftar alkoholens funktionsnedsättande effekt.

I betänkande SOU 1963:72 har trafiknykterhetskommittén anlagt följande principiella synpunkter på betydelsen av nykterhet i trafiken:

Trafiknykterhetslagstiftningens uppgift är att på ett effektivt och följdriktigt sätt motverka den fara för trafiksäkerheten, som orsakas av att motorfordon framföres av alkoholpåverkade förare. Med "fara" måste härvid förstås varje ökning av riskerna för trafikolycka, utan någon gärdning. Själva grundsynen, att spritförtäring är oförenlig med motorfor-

donsförande, måste bygga på inställningen, att man principiellt icke kan godtaga någon som helst riskökning till följd av sådan förtäring. Att en sådan åsikt kommit att vinna allt starkare stöd av trafikutvecklingen är uppenbart.

Varje alkoholförtäring medför självfallet icke, att förarens förmåga blir mindre än envar annan förare. Den alkoholmängd, som erfordras, för att en erfaren och skicklig förare förmåga att föra sitt fordon skall nedsättas under en oerfaren och mindre skicklig förare, är säkerligen ej obetydlig. Hänvisningar till detta förhållande har ofta utgjort grund för kritik mot trafiknykterhetslagstiftningen. Utifrån det betraktelsesätt, som här angetts, framstår emellertid jämförelsen mellan en lindrigt påverkad, skicklig förare och en helt nykter men mindre skicklig förare som missvisande. En väsentlig skillnad ligger däri, att den förre själv nedsatt sin förmåga på sätt som icke kan godtagas. Att körkortsinnehavaren företer väsentliga skillnader med avseende å förarskickligheten är både uppenbart och ofrånkomligt. Särskilt vid den starka intensitet, som alltmer kännetecknar de svenska trafikförhållandena, bygger en rimlig grad av trafiksäkerhet bl. a. på förekomsten av ett stort antal verkligt skickliga förare. Att en sådan nedsätter sin förmåga genom spritförtäring kan så mycket mindre ursäktas genom hänvisning till förekomsten av sämre förare, som just hans egen höga skicklighet i opåverkat tillstånd är en faktor av betydelse för den allmänna trafiksäkerheten.

Det är angeläget att upplysning om faromoment och riskökning av det slag kommittén påpekat kan spridas till alla trafikanter, och att en effektiv propaganda mot alkoholen i trafiken kan insättas så att helnykter trafik blir en naturlig moralnorm.

För att möjliggöra en intensifiering av upplysnings- och propagandaarbetet för att nå detta mål föreslås att 100 000 kr. anslås som ekonomiskt stöd till det trafiknykterhetsarbete, som bedrivs av ideella organisationer. Genom det tillskott av frivillig arbetskraft, som dessa organisationer kan ge, får anslaget största möjliga effekt såväl för höjande av trafiksäkerheten som för förbättrande av folknykterheten.

Därest det av motionärerna begärda anslaget anslås förslagsvis under 8:e huvudtiteln som Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder, må som villkor föreskrivas, att de bidragssökande organisationerna själva tillskjuter minst lika stora belopp som statsbidragen.

Med hänvisning till ovanstående får vi föreslå,

att riksdagen måtte besluta att under ecklesiastikdepartementets huvudtitel som "Bidrag till speciella folkbildningsåtgärder" anvisa ytterligare 100 000 kr., avsedda att reserveras för trafiknykterhetsarbete.

Stockholm den 24 januari 1964

Elias Jönsson
i Ingemarsgården

Sigvard Larsson

John G. Löfroth

Mac P. Hamrin
i Kalmar